

Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i branitelja o Inicijativi REKOM

**Vukovar, Hrvatska
24. listopad 2008.**

Konzultacije su organizirali Documenta, Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja i Udruga *Vukovarske majke*. Sudionici [30] bili su žrtve, predstavnici udruženja žrtava i veterana i aktivisti nevladinih organizacija za ljudska prava. Inicijativu za osnivanje REKOM-a predstavili su Vesna Teršelič (Documenta, Hrvatska), Nataša Kandić (Fond za humanitarno pravo, Srbija), Katarina Kruhonja (Centar za mir, nenasilje i ljudska prava iz Osijeka, Hrvatska) i Mirko Kovačić (Udruga *Vukovarske majke*, Hrvatska). O skupu su izvijestili Hrvatski radio Vukovar, B92 i Vukovarske novine.

Pojedini su sudionici izrazili bojazan da će REKOM formirati nevladine organizacije i da bi dokumentacija koju su udruge prikupile proteklih godina mogla biti otuđena ako se iznese izvan Hrvatske.

U raspravi je razjašnjeno da nevladine organizacije pokreću osnivanje koalicije za podršku inicijativi za osnivanje REKOM-a, a da komisiju mogu osnovati samo države.

Sudionici konzultacija predložili su intenzivnije uključivanje veterana i udruženja veterana u konzultativni proces.

Veterani su zainteresirani da se uključe u raspravu jer im to može pomoći da otklone sliku veterana kao ratnih zločinaca. Sudionici su naglasili da sve žrtve moraju biti aktivni i ravnopravni sudionici konzultacija.

Inicijativi za osnivanje Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima potrebna je podrška udruga žrtava i branitelja.

Tri stupa [FHP, Documenta i Istraživačko-dokumentacioni centar] nisu dovoljna, potrebno je puno više, puno veća podrška za takvu inicijativu i već ovdje gospodin Ivan Pšenica [Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja] i gospodin Mirko Kovačić [udruga Vukovarske majke] koji su s nama govore o nužnosti da žrtve i predstavnici žrtava. a nadam se i braniteljskih organizacija, i drugih organizacija civilnog društva, postanu podržavatelji inicijative. (Katarina Kruhonja, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Hrvatska, Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i braniteljskim organizacijama, Vukovar, Hrvatska, 24. listopad 2009.)

Regionalna komisija mora imati po jedan ured u svakoj državi. Svaki ured imao bi zadatak obavljati aktivnosti koje odredi Regionalna komisija.

Ta Regionalna komisija imala bi kancelariju, ali u svakoj državi bi morale da postoje kancelarije koje bi prikupljale podatke, organizovale prikupljanje dokumenata na nacionalnom nivou, a odatle bi se slivalo u regionalnu komisiju. Ona bi bila u stanju da pomoću poređanih činjenica hronološki izgradi tačnu sliku šta se dogodilo. Gde će da bude mesto regionalne komisije, to treba na kraju da bude rezultat

konsultacija i dogovora. (Nataša Kandić, Fond za humanitarno pravo, Srbija, Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i braniteljskim organizacijama, Vukovar, Hrvatska, 24. listopada 2009.)

Članovi udruga obitelji nestalih branitelja podržavaju inicijativu za osnivanje Regionalne komisije za utvrđivanje ratnih zločina.

Meni se čini da je ova inicijativa dobra, i mi ćemo toj inicijativi se priključiti iz vrlo znanog razloga: gdje god se govori o nestalim osobama, gdje god se pokušava sudbina te nestale osobe riješiti, mi imamo, kako rekoh, tu moralnu obavezu da prema onima kojih nema, da ih predamo njihovim obiteljima, jer, objektivno gledajući, nakon svih ovih godina samo još članovi obitelji trpe sve ove tegobe, a politika iz toga se odavno izvukla. (...) Unatoč činjenici da su braniteljske udruge u skoro stopostotnom iznosu protiv ovakve inicijative, mislim da nisu u pravu. (Ivan Pšenica, Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja, Hrvatska, Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i braniteljskim organizacijama, Vukovar, Hrvatska, 24. listopada 2009.)

Ja podržavam inicijativu i rekla sam, ja želim da vi radite na tome i da se to na regiji bivše Jugoslavije radi i radilo se to i do sada, ali želim da vi to radite bolje nego što se do sada radilo i da zaista budu rezultati ti... i mislim da je to najveći prioritet. I svaka od ovih obitelji, svi će oni vas prihvatiti i razumjeti jer oni imaju potrebu, dok druge braniteljske udruge, one imaju svoje druge ciljeve, one imaju svoje obitelji, svoju djecu, i oni imaju svoj drugačiji život i drugačiji način rada svojih udruga, i potreba (Štefica Krstić, Udruga Žrtve domovinskog rata, Hrvatska, Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i braniteljskim organizacijama, Vukovar, Hrvatska, 24. listopada 2009.)

Ja bih prije svega istakla svoju iskrenu suglasnost sa osnivanjem ovakvog jednog tijela, mi ovu podržavamo inicijativu jer smatram da država samo mjerama od gore ništa ne može uraditi bez inicijative i podrške nas građana od dole. (...) Mislim da bez ovakve jedne inicijative, bez animiranja građana, ne možemo stići daleko. Kod građana je prilično nestala empatija danas, nekako svi smo još zastrašeni, gledamo svoja posla i malo nas zabrinjava patnja naših susjeda. (Ljiljana Gehrecke iz Hrvatske, Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i braniteljskim organizacijama, Vukovar, Hrvatska, 24. oktobar 2009.)

Članovi obitelji nestalih podržavaju suđenja za ratne zločine neovisno o tome koje su nacionalnosti počinitelji.

Naš stav u centru je da je počinitelj zločina počinitelj, da je žrtva žrtva, i da oni za nas nemaju identitet. I ne želimo ljude da delimo nekim etničkim pripadnostima itd. Za nas su zločini isti, bilo da su se desili u Srebrenici, Ovčari, Pakracu, Poljani – počinitelji, također. Za osudu smo svega i tražimo da se svi izvedu pred lice pravde. (Ankica Mikić, Centar za mir i pravne savjete, Hrvatska, Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i braniteljskim organizacijama, Vukovar, Hrvatska, 24. listopada 2009.)

Braniteljske udruge ne podržavaju inicijativu za osnivanje Regionalne komisije.

A da mi sada sve dokumente, sve što kod nas postoji, sva naša saznanja predamo vama na znanje, da vi to odnosite preko, u Srbiju, i da s tim raspolazete kad, kako ko hoće i u koje vrijeme, to se nama ne

sviđa. (Vesna Katić, Udruga Udovice, Hrvatska, Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i braniteljskim organizacijama, Vukovar, Hrvatska, 24. listopada 2009.)

Koordinacija udruga, ima nas 13 udruga, je sa inicijativom na osnovu ove vaše tribine donela zaključak, čuli smo se, nismo održali sastanak, da ne bi bilo zgodno da se taj centar napravi u Vukovaru. Neće podržati, većinom. (Slavko Jurić, Koordinacija udruga branitelja, Hrvatska, Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i braniteljskim organizacijama, Vukovar, Hrvatska, 24. listopada 2009.)

Europska unija ne bi trebala dopustiti nijednoj državi pristup zajednici dok ne riješi pitanje nestalih.

Mi smo pisali prema Europskoj uniji i prema Bruxellesu da bilo o kojoj državi da se radi, ako nije riješila pitanje nestalih, ne bi trebalo – jedno od pitanja ulaska u EU bi trebalo biti i rješenje pitanja nestalih. (Ivan Pšenica, Savez udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja, Hrvatska, Nacionalne konzultacije s udrugama obitelji nestalih i braniteljskim organizacijama, Vukovar, Hrvatska, 24. listopada 2009.)